

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2016. GODINU

Indeks cijena industrijskih proizvoda iz uvoza

Odgovorno lice: Ivan Kavarić

Odsjek: Statistika cijena

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija.....	1
1.5 Referentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije.....	1
1.7 Klasifikacije.....	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	2
1.10 Metodologija.....	2
1.11 Bazni period	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka	2
2. Relevantnost - Korisnici podataka	2
2.1 Potrebe korisnika.....	2
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	3
3.2 Uzoračka greška	3
Indikatori uzoračke greške (A1).....	3
3.3 Neuzoračka greška	3
3.3.1 Greška obuhvata	3
Indikator greške obuhvata (A2).....	3
3.3.2 Greška mjerenja	3
3.3.3 Greška usljed neodaziva	3
Stopa neodaziva jedinica (A4)	3
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	4
3.5 Revizija podataka	4
3.5.1 Politika revizije podataka	4
3.5.2 Praksa revizije podataka	4
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)	4
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	4
4.1 Pravovremenost	4
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	4
Vremenski jaz objave konačnih podataka	4
4.2 Tačnost objave podataka	4
5. Dostupnost i jasnoća.....	4
5.1 Saopštenja	4
5.2 Publikacije.....	4
5.3 Dostupnost mikropodataka.....	4
6. Uporedivost.....	5
6.1 Prostorna uporedivost.....	5
6.2 Vremenska uporedivost.....	5

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja Indeksa uvoznih cijena je praćenje mjesečnih promjena cijena industrijskih proizvoda iz uvoza. Indeksi cijena industrijskih proizvoda iz uvoza predstavljaju važne ekonomske indikatore koji se mogu koristiti kao deflatori vremenskih serija, naročito za potrebe nacionalnih računa i kao sredstvo za usklađivanje cijena pri sklapanju različitih kupoprodajnih ugovora.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („*Sl.list Crne Gore*“ br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaoocima administrativnih podataka.

Kada je u pitanju zakonodavstvo Evropske Unije, istraživanje Indeks cijena industrijskih proizvoda iz uvoza se sprovodi u skladu sa Regulativom (EK) br. 1165/98 koja se odnosi na kratkoročne statistike.

1.3 Statističke jedinice

Privredna društva - uvoznici industrijskih proizvoda u okviru sektora B (Vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija) NACE Rev. 2 klasifikacije.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Istraživanjem su obuhvaćeni sektori: B (Vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija) NACE Rev. 2 klasifikacije.

1.4.2 Statistička populacija

Privredna društva - uvoznici industrijskih proizvoda u okviru sektora B (Vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija) NACE Rev. 2 klasifikacije.

1.5 Referentna geografska oblast

Teritorija Crne Gore.

1.6 Koncepti i definicije

Cijena industrijskih proizvoda iz uvoza je cijena robe isporučene na domaćoj granici koja uključuje troškove transporta, troškove osiguranja, kao i sve ostale troškove nastale do granice (CIF cijena) koji utiču na jediničnu cijenu proizvoda.

Indeksi cijena industrijskih proizvoda iz uvoza su relativni brojevi koji pokazuju promjene uvoznih cijena iz perioda u period. Indeksi cijena su izračunati za određene proizvode (individualni indeksi), za grupe proizvoda i za sve proizvode uključene u listu (ukupan indeks).

Mjesečni indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene u tekućem mjesecu promijenile u odnosu na prethodni mjesec.

Godišnji indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene promijenile u poslednjih 12 mjeseci.

Prosječni godišnji indeks prikazuje za koliko su se u prosjeku cijene promijenile u poslednjih n mjeseci tekuće godine u odnosu na isti period prethodne godine.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2, CPA Version 2008

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Mjesečna.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Mjesečna.

1.10 Metodologija

Kratka metodologija istraživanja dostupna je na sledećem linku:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=28&pageid=28>

1.11 Bazni period

Prethodna godina se uzima kao bazna.

1.12 Jedinica mjere

Indeksi.

1.13 Izvor podataka

Glavni izvor podataka za obračun indeksa cijena industrijskih proizvoda iz uvoza je Mjesečno istraživanje o cijenama industrijskih proizvoda iz uvoza. Ovo istraživanje obuhvata privredna društva - uvoznike industrijskih proizvoda obuhvaćenih sektorima vađenje ruda i kamena i prerađivačka industrija NACE Rev. 2 klasifikacije. Uzorak i ponderi su bazirani na istraživanju spoljne trgovine. Uzorak se određuje na osnovu tri kriterijuma: izbor proizvoda sa značajnim učešćem u uvozu, izbor preduzeća koja uvoze ove izabrane proizvode, izbor reprezentativnih stavki u saradnji sa izvještajnim jedinicama.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- Nevladine organizacije;
- Studenti;
- Istraživači;
- Mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku. U toku je obrada podataka dobijenih navedenim istraživanjem, dok ćemo konačne rezultate imati do kraja godine, kako za ukupno zadovoljstvo korisnika, tako i po oblastima.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Tačnost podataka Indeksa cijena industrijskih proizvoda iz uvoza generalno se smatra visokom. Tačnost izvornih podataka prati se procjenom metodološke ispravnosti cijena i izvora pondera kao i pridržavanjem metodoloških preporuka. Preduzimaju se odgovarajuće aktivnosti kako bi se identifikovali i eliminisali potencijalni izvori grešaka.

3.2 Uzoračka greška

Uzoračka greška se ne može izračunati jer istraživanje nije sprovedeno na osnovu slučajnog uzorka.

Indikatori uzoračke greške (A1)

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Stopa odaziva je oko 70%. Preduzeća se zavisno od njihove veličine ili reprezentativnosti kontaktiraju telefonom kako bi se podaci obezbijedili na vrijeme. Cijena privremeno nedostupnog proizvoda određuje se kontaktiranjem preduzeća od kojeg se zahtijeva da procijeni nedostajuću cijenu ili ponovi poslednju prijavljenu cijenu. U slučajevima kada industrijsko preduzeće prestane da proizvodi proizvod određenog kvaliteta za koji su prikupljene cijene, ili ako je proizvod tog kvaliteta "netržišna roba", onda se definiše novi proizvod određenog kvaliteta koji se najbolje prodaje i očekuje se da će se prodavati dugo i u velikim količinama. Za novi izabrani kvalitet proizvoda cijene se daju istovremeno za tekući i prethodni mjesec. Preduzeća su obavezna da objasne svaku promjenu kvaliteta.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije dostupno.

Indikator greške obuhvata (A2)

Nije dostupno.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije dostupno.

3.3.3 Greška usljed neodaziva

Za imputaciju se koriste podaci iz prethodnog perioda.

Stopa neodaziva jedinica (A4)

Stopa neodaziva iznosi oko 30%. U cilju povećanja stope odaziva, preduzeća se kontaktiraju telefonom.

3.4 Sezonska prilagodavanja

Ne vrši se sezonsko prilagođavanje podataka.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu, na sljedećem linku: [Politika revizije](#)

3.5.2 Praksa revizije podataka

Objavljeni podaci se smatraju konačnim, osim u slučaju metodoloških promjena i uvođenja novih klasifikacija, usljed čega podliježu reviziji.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)

Nije bilo revizije podataka.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka - mjesečno.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Objavljeni podaci se smatraju konačnim.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

25-33 dana.

4.2 Tačnost objave podataka

Svi podaci su objavljeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka za 2016. godinu.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Podaci su dostupni u vidu mjesečnih saopštenja objavljenih na zvaničnom web sajtu, na sljedećem linku: [Saopštenja](#)

5.2 Publikacije

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sljedećem linku: [Publikacije](#)

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("*Sl.list Crne Gore*" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke.

Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti.

Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je u velikoj mjeri usklađena sa EU Regulativama, što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci po NACE Rev. 2 klasifikaciji dostupni su od januara 2011. godine.